

فعال در چگونه یاد گرفتن

تأکید بر آموزش فعال در گفت‌و‌گو با معاون آموزش ابتدایی استان اردبیل

● نصرالله دادار

اشاره

آموزش فعال از شیوه‌های مؤثر در تعلیم و تربیت و به‌ویژه روش‌های مدنظر در مدارس ابتدایی است. این روند مورد تأکید آموزگاران و حتی مسئولان آموزش و پرورش است. در نشست کوتاهی که با خانم رؤیا محمدحسینی، معاون آموزش ابتدایی استان اردبیل داشتیم، وی نیز به اهمیت موضوع اشاره کرد. محمدحسینی سال‌ها در دوره‌ی ابتدایی تدریس کرده و توجه به یادگیری فعال به‌جای نتیجه‌گرایی را از مهم‌ترین موضوعات دوره‌ی ابتدایی می‌داند. گفت‌و‌گو با ایشان را در ادامه بخوانید.

مستقل و بدون آموزگار یادگیری خود را ادامه دهند. در آموزش و پرورش نوین دو روش فوق و اشراف دانش آموز به فرایند یادگیری مهم است.

● **به‌نظر شما آموزگار موفق دوره‌ی ابتدایی چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد؟**

● **باید عاشق یاد دادن باشد. این عشق باعث می‌شود هر موقع به چشمان معصوم دانش آموز خود می‌نگرد، بداند که چه مسئولیت سنگینی برعهده دارد. دانش آموز معلمش را از پدر و مادر و اطرافیان بالاتر و داناتر می‌داند و هرچه را او می‌گوید، با گوش جان می‌پذیرد. وقتی معلم ضرورت آموزش به این کودکان را احساس کند، خود با جان و دل دنبال یادگیری و یاددهی می‌رود.**

● **مهم‌ترین چالش‌های مدارس ابتدایی در استان اردبیل چیست؟**

● **با توجه به دو زبانه بودن استان، لزوم توجه به آموزش‌های پیش از دبستان و افزایش دامنه‌ی لغات در این سنین ضروری به‌نظر می‌رسد. دوری مسافت و کوهستانی بودن مناطق، نیاز به بحث هوشمندسازی**

را برای بهره‌گیری مفید از سایت‌ها و... ضروری می‌سازد. البته وجود معلمان علاقه‌مند و فارغ‌التحصیل مراکز تربیت معلم و دانشگاه فرهنگیان که با فناوری روز آشنایی

یادگیری مشارکت کرده، نتیجه‌ی کار خود را مشاهده کند تا از این طریق حس اعتماد به نفس و استقلال در وی به‌وجود آید. نکته‌ی بعدی آموزش چگونه یاد گرفتن است که در آموزش ابتدایی اهمیت زیادی دارد. در دوره‌ی

● **خانم محمدحسینی، شما سال‌های زیادی در مدارس ابتدایی تدریس کرده‌اید و در این زمینه تجربیات ارزشمندی دارید. کدام روش‌های آموزشی را برای این دوره مؤثرتر می‌دانید؟**

● **در آموزش ابتدایی یادگیری باید مبتنی بر فعالیت‌های دانش‌آموزان باشد. مشارکت فعال دانش‌آموزان در امر یادگیری بسیار مهم است و دانش‌آموز به آن اندازه که فعال**

با توجه به دو زبانه بودن استان، لزوم توجه به آموزش‌های پیش از دبستان و افزایش دامنه‌ی لغات در این سنین ضروری به‌نظر می‌رسد

ابتدایی به‌جای ارائه‌ی محتوا می‌توان به دانش‌آموزان یاد داد که چگونه یاد بگیرند. اگر دانش‌آموزان روش‌های صحیح یادگیری را بیاموزند، خواهند توانست به‌طور

است، یاد می‌گیرد. یادگیری تا حد امکان باید از یادگیری لفظی و کتابی دور و به سمت یادگیری توأم با فعالیت دانش‌آموز سوق داده شود. دانش‌آموز باید فعالانه در جریان

کامل دارند، نوید آینده‌ای روشن را در مدارس استان اردبیل می‌دهد.

محض اطلاع شما باید عرض کنم ۱۳۹۶ مدرسه‌ی ابتدایی در استان اردبیل وجود دارد که از میان آن‌ها، ۳۱۱ مدرسه در شهر و ۱۰۸۵ مدرسه در مناطق روستایی قرار دارند. در این مدرسه‌ها ۵۸۷۸ آموزگار، مشغول آموزش و پرورش ۱۱۰۸۳۲ دانش‌آموز هستند.

● همان‌طور که می‌دانید، راه‌اندازی پایه‌ی ششم از اقدامات جدید دستگاه تعلیم و تربیت است. شما برای تشکیل کلاس‌های این پایه چگونه برنامه‌ریزی کردید؟

آیا در این زمینه با مشکلاتی هم روبه‌رو بودید؟

● خوشبختانه با توجه به نیروی جذب شده در سنوات گذشته، از لحاظ نیرو با کمبود مواجه نبودیم.

بنابراین در ابتدا با شناسایی و استفاده‌ی بهینه از تمامی فضاهای موجود و همکاری اداره‌ی کل نوسازی مدارس توانستیم فضای مورد نیاز را تأمین کنیم. سپس بانک اطلاعاتی از بهترین آموزگاران دوره‌ی ابتدایی تهیه کردیم که برای آموزش پایه‌ی ششم معرفی شدند. از شروع سال تحصیلی نیز با اجرای دو مانور بازگشایی، تمامی کمبودها شناسایی و رفع گردید و با آغاز مهر، پایه‌ی ششم هم با موفقیت وارد مرحله‌ی اجرا شد.

● نظر‌تان درباره کتاب‌های درسی جدید دوره‌ی ابتدایی مانند کتاب‌های پایه‌ی دوم، سوم و ششم چیست؟

● با توجه به رشد روزافزون علم و سرعت بالای آن، تغییر در کتاب‌های درسی اجتناب‌ناپذیر است. کتاب‌های درسی نیز گرچه با دید علمی نوشته شده‌اند، اما با توجه به بحث تحول بنیادین و سند برنامه‌ی درسی ملی نیاز به بازنگری در بقیه‌ی کتاب‌ها حس می‌شود.

● نظر شما درباره‌ی مجلات رشد به‌ویژه مجلات ویژه‌ی دانش‌آموزان ابتدایی و آموزگاران چیست؟ چه

اما مشارکت آموزگاران استان در تولید محتوای مجلات رشد با توجه به آمار راضی‌کننده نیست. اهتمام ما بر این است که سهم استان را در این عرصه از لحاظ کمی ارتقا

بخشیم

● آیا تاکنون برای جلب مشارکت آموزگاران دوره‌ی ابتدایی برای تولید محتوا در مجلات رشد اقدام تشویقی

اگر دانش‌آموزان روش‌های صحیح یادگیری را بیاموزند، خواهند توانست به‌طور مستقل و بدون آموزگار به یادگیری خود ادامه دهند

صورت گرفته است؟

● بله، از جمله اقدامات درخواست تقدیرنامه از دفتر محترم تکنولوژی و انتشارات کمک‌آموزشی و اداره‌ی کل آموزش و پرورش استان برای تولیدکنندگان محتوا بوده است. در ضمن در هفته‌ی پژوهش نیز از همکارانی که آثارشان در مجلات رشد درج می‌گردد، تقدیر می‌شود.

● به‌نظر شما برای افزایش انگیزه‌ی معلمان در زمینه‌ی تهیه و تولید محتوا برای این مجلات بهتر است چه اقدامی انجام گیرد؟

● ارائه‌ی بازخورد به همراهان مجلات رشد از طرق مختلف، ارسال هدایا به این‌گونه افراد و در نظر گرفتن حق‌الزحمه، ارسال فهرست اسامی افراد به استان‌ها برای تجلیل از آن‌ها در برنامه‌های استانی، تقدیر از تولیدکنندگان آثار در برنامه‌های ویژه‌ی کشوری می‌تواند مفید باشد.

پیشنهادهایی برای رشد کمی و کیفی این مجلات دارید؟

● محتوای مجلات رشد دانش‌آموزی تا حدود زیادی هم‌سو با برنامه‌ی درسی دوره‌ی ابتدایی است. با عنایت به وجود کتب متعدد کمک‌آموزشی در بازار انتظار می‌رود دست‌کم صفحاتی از مجلات رشد با توجه به محتوا و بودجه‌بندی کتب، به حوزه‌های مختلف یادگیری دوره‌ی ابتدایی اختصاص یابد. به تصور من مجلات رشد در مسیر تبیین سند تحول بنیادین و استقرار نظام جدید آموزشی مخصوصاً در پایه‌های اول تا سوم و پایه‌ی ششم با انتشار ویژه‌نامه خوب عمل کرده است.

● مشارکت آموزگاران دوره‌ی ابتدایی استان اردبیل را در تولید محتوا برای مجلات رشد چگونه ارزیابی می‌کنید؟

● گنجاندن صفحات ویژه‌ی آموزگاران در مجله‌ی رشد آموزش ابتدایی باعث همراهی آموزگاران در تولید محتوا برای مجله شده است